

АСПЕКТИ СТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

МАТЕРІАЛИ ХVІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
25 ТРАВНЯ 2023 Р.

УДК 330(063)

A90

Рекомендовано до друку вченою радою Уманського національного університету садівництва (протокол №7 від 27.06.2023 року)

Редакційна колегія:

О. О. Непочатенко – доктор економічних наук (відповідальний редактор);
Ю. О. Нестерчук – доктор економічних наук (заступник відповідального редактора);
Paweł Kaczmarczyk – PhD, the Dean of the Faculty of Social Sciences the Mazovian Academy in Plock, Poland;
Vitalii Rybchak – Associate Professor, Ignacy Mościcki University of Applied Sciences in Ciechanów, faculty of Engineering and Economics, department of Economics and Management, Poland
М.І. Мальований – доктор економічних наук;
Л. Ю. Мельник – доктор економічних наук;
С. Ю. Соколюк – доктор економічних наук;
О. Г. Пенькова – доктор економічних наук;
Р. П. Мудрак – доктор економічних наук;
О. Т. Прокопчук – доктор економічних наук;
Ю. В. Улянич – кандидат економічних наук (відповідальний секретар).

*Автори вміщених матеріалів висловлюють свою думку,
яка не завжди збігається з позицією редакції.*

A90   **Аспекти** стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин, матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції. 25 травня 2023 р. Умань : 2023. 123с.

ISBN 978-966-304-263-3

Збірник містить доповіді викладачів та вчених, які були розглянуті на XVIII Міжнародній науково-практичній конференції «Аспекти стабільного розвитку економіки», що відбулася 25 травня 2023 року в м. Умань. У наукових матеріалах висвітлюються питання стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин.

Розраховано на аспірантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються питаннями розвитку економіки.

УДК 330(063)

ISBN 978-966-304-263-3

©Уманський національний
університет садівництва, 2023

ЗМІСТ

1. Теоретичні та практичні аспекти розвитку фінансової системи

<i>Андрусішина Т. В.</i> Історичний розвиток форм оподаткування	5
<i>Бабчук В.Ю., Підпригора С.М.</i> Пенсійне страхування як фактор формування соціальної захищеності населення України	6
<i>Бондаренко Н.В., Бадзьор Р.С.</i> Проблеми антикризового управління в банках	8
<i>Бондаренко Н.В., Мігур І.О.</i> Особливості антикризового управління банком	9
<i>Боровик П.М., Кисельов Ю.О., Удовенко І.О., Шемякін М.В., Кирилюк В.П.</i> Мінімальне податкове навантаження та його вплив на розвиток ринку землі в Україні	11
<i>Власюк С.А., Гуртовенко А.І.</i> Фінансові інструменти в системі поглиблення стійких ринків фінансового забезпечення аграрного виробництва	13
<i>Власюк С.А., Тиховський М.І.</i> Особливості фінансового регулювання аграрного сектору в сучасних умовах	14
<i>Закишевська І.С.</i> Медичне страхування та доцільність його розвитку в Україні	15
<i>Клименко В.О., Гумен О.В., Мирошниченко М.М.</i> Теоретична концептуалізація страхового бізнесу	17
<i>Кужелєв М.О.</i> Стан публічних фінансів України в умовах війни: Виконання державного бюджету	19
<i>Липко Н.П.</i> Стан розвитку недержавного пенсійного забезпечення в Україні як невід'ємної складової ефективної пенсійної системи та передумови розвитку фінансових ринків	20
<i>Мельник К.М.</i> Адаптація світового досвіду регулювання кредитної сфери до реалій України	23
<i>Nerchatenko Z.</i> Current state of operation of Ukrainian insurance market in the context of the main segments	25
<i>Колотуха С.М., Переполка В.Ю.</i> Пріоритетні напрямки розвитку банківського кредитування аграрних підприємств	26
<i>Ropotarenko O.</i> Insurance culture phenomenon in the context of transformational changes	28
<i>Прокопчук О.Т.</i> Особливості консолідаційних процесів у банківському секторі	31
<i>Ролінський О.В., Макарчук В.В., Макарчук В.В.</i> Теоретичні засади організації проєктного фінансування	33
<i>Cheremisina O. R., Vlasiuk S.A.</i> Cechy rynku ubezpieczeń ukrainy w stanie wojzkowym	34
<i>Шорох В.Д.</i> Діяльність фінансових компаній в Україні в умовах воєнного стану	36
<i>Улянич Ю.В., Рибчак В.І.</i> Потенціал розвитку ринку страхування життя	38
2. Соціально-економічний розвиток міжнародної економіки	
<i>Боровик Т.М., Фесенко В.</i> Складові та показники рівня життя населення: їх взаємозв'язок із соціально-економічним розвитком	40
<i>Голубенко В.</i> Формування ринку екологічної продукції	41
<i>Грабек Я.А.</i> Методичні аспекти категорії «додана вартість»	43
<i>Декарчук В.В.</i> Європейський досвід розвитку агропродовольчого сектору та його застосування в Україні	45
<i>Коротєєв М.А., Зайцев С.В.</i> Відновлення та сталий розвиток аграрного сектору економіки України на основі стратегії диверсифікації	46

<i>Костюк В.С.</i> Довголіття і здоров'я як показники людського розвитку	48
<i>Кучерук В.Ю.</i> Концепція індустрії 5.0 як подальший розвиток інформаційних технологій	50
<i>Маньковська В.С.</i> Отримання інформаційного сигналу від перетворювача на основі генератора детерміновано-хаотичного сигналу	52
<i>Мудрак Р.П.</i> Відкритість економіки та економічна безпека держави	54
<i>Рудий Р.М., Удовенко І.О., Прокопенко Н.А.</i> Сутність зв'язків між деградацією ґрунту та соціально-економічними явищами	56
<i>Уланчук В.С., Жарун О.В.</i> Соціально-економічний розвиток економіки України на основі зарубіжного досвіду	58
<i>Цимбалюк Ю.А., Мамай В.О.</i> Інвестиційне забезпечення інфраструктури сільських територій	59
<i>Шпичко Д.О.</i> Грибництво, як галузь сільського господарства України	62
<i>Яремчук В.С.</i> Інститут, як економічна категорія: суть та значення	63
3. Розвиток фінансово-облікової діяльності підприємства	
<i>Kutsenko I.V.</i> Current tendencies of international economic development	65
<i>Аніщенко Г.Ю., Пічкурченко О.О.</i> Податкові аспекти організації бухгалтерського обліку операцій із виробничими запасами	67
<i>Аніщенко Г.Ю.</i> Проблеми реалізації принципу автономності у практиці бухгалтерському обліку	69
<i>Іванова Н.А.</i> Розкриття потенціалу: зростання та розвиток аудиторських послуг в Україні	71
<i>Крочак О.І.</i> Сутність та значення звітності бюджетних установ	73
<i>Матрос О.М.</i> Податок на додану вартість -міжнародний досвід	74
<i>Мельник Л.Ю., Мельник В.М.</i> Цифровізація обліку і оподаткування діяльності фермерських господарств	75
<i>Михайловина С.О.</i> Оцінка та визнання довгострокових біологічних активів у міжнародній практиці	77
<i>Ніколенко Г.Б.</i> Стан та проблеми розвитку сільських територій України	78
<i>Поліщук О.М.</i> Проблеми впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в Україні	79
<i>Ратушина О.П.</i> Оподаткування діяльності суб'єктів ІТ-сфери та сфери цифрових комунікацій в Україні	81
<i>Соколюк С.Ю., Максименко С.М.</i> Інвестиційно-інноваційна діяльність сільськогосподарських підприємств: проблеми та перспективи	82
<i>Соколюк І.Ю.</i> Мотивація праці в підприємницькій діяльності: основні методи та шляхи удосконалення в умовах криз	84
<i>Тупчий О.С.</i> Сутність конкуренції і конкурентоспроможності суб'єктів підприємництва	86
<i>Rawel Kaczmarczyk.</i> Analysis of the development of ict use by rural households in Poland in the years of 2011-2022	88
4. Соціальні, інформаційні, філософські та політичні аспекти формування громадянського суспільства в умовах війни	
<i>Kulakov P. I.</i> Milk accounting subsystem for livestock farm	90
<i>Lishchuk R., Kontseba S.</i> Recognition of dynamic characteristics of arrow measuring instruments	91
<i>Мазур Ю.П.</i> Перспективи застосування штучного інтелекту в рослинництві	93

<i>Халявка В., Мельниченко М., Крочак Є.</i> Основні завдання експертної служби з дослідження транспортних засобів	95
<i>Нестерчук Ю.О., Синенко І.М.</i> Складові інформаційно-комунікаційного ринку	96
5. Роль та місце маркетингу та менеджменту в ефективному функціонуванні суб'єктів підприємницької діяльності	
<i>Бутко Н.В., Макарова А., Матвеев А.</i> Розвиток екологічно орієнтованого підприємництва та маркетингу	99
<i>Заєць В.П., Дацьков Р.А.</i> Розвиток логістичних процесів у здійсненні інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств	100
<i>Korman I.</i> Marketing in insurance	102
<i>Makushok O.V.</i> Development of digital marketing in conditions globalization	104
<i>Пенькова О.Г.</i> Специфічні особливості нерухомості як об'єкта рекламування	106
<i>Семенда Д.К.</i> Можливості підтримки якості та конкурентоспроможності в агропромисловому комплексі	108
<i>Харенко А.О.</i> Маркетингові комунікації на ринку ріелторських послуг	108
<i>Харченко С.В.</i> Стратегування проектів розвитку підприємств	110
<i>Цимбалюк Ю. А., Кравець Є.П.</i> Формування інфраструктури біржового ринку агропромислової продукції	113
6. Інтерактивні технології та методи навчання як засіб формування іншомовної професійної компетенції	
<i>Tranchenko O.M.</i> Intelligent management systems	115
7. Актуальні проблеми, тенденції, перспективи розвитку готельно-ресторанного та туристичного бізнесу в країні	
<i>Лисенко О. В.</i> Традиції чаювання в сучасних ресторанах	117
<i>Лисенко О. В., Береза В.В.</i> Стратегії ціноутворення в ресторанах	119
<i>Лисенко О. В., Півдій А.В.</i> Шляхи удосконалення якості послуг готелів (на прикладі «Reikartz Карпати»)	121

управлінні виробничими запасами. Кожну ланку економічних взаємовідносин між суб'єктами діяльності щодо купівлі/продажу запасів, між платниками податків та контролюючими органами, між структурними підрозділами підприємства щодо руху виробничих запасів необхідно розглядати з позиції впливу на розмір бази оподаткування та коректності розрахунку податку на додану вартість й податку на прибуток.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України: кодекс України від <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 03.05.2023).
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 9 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 249. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення 28.04.2023).

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ АВТОНОМНОСТІ У ПРАКТИЦІ БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Аніщенко Г. Ю., к. е. доц.

Уманський національний університет садівництва

Ведення бухгалтерського обліку та формування звітних показників про результати діяльності підприємств, організацій усіх форм власності та будь-якого розміру бізнесу повинні базуватись на усталених правилах. Серед даних, які мають одне із важливих значень для оцінки фінансового стану суб'єктів підприємництва, є інформація про майновий стан, який можна оцінити за комплексом показників. Крім того, балансова вартість активів, які використовуються при веденні бізнесу, також належать до визначальних критеріїв, за якими ідентифікуються підприємства комерційного типу на категорії великих, середніх, малих та мікропідприємств. Саме тому від того на скільки достовірною буде інформація, відображена у фінансовій звітності про вартість активів, залежить точність оцінки про забезпеченість та ефективність використання вкладеного капіталу. У той же час ті суб'єкти економічної діяльності, які організують ведення бізнесу у формі фізичних осіб-підприємців, повинні відмежувати майно, яке залучене до комерційної діяльності, від особистого. Таке майно має бути ідентифіковане як об'єкти оподаткування для необоротних активів (рухоме чи нерухоме майно, земельні ділянки). Зазвичай оформлення прав власності на ці об'єкти обліку здійснюється на фізичну особу, а вже потім їх експлуатація з комерційною метою повинна бути включена до об'єктів обліку, які є джерелом доходу платників податку. Що стосується придбання й використання оборотних активів, то, на відміну від юридичних осіб, підприємці не завжди фіксують їх використання у господарській діяльності чи особистих потребах. Напрямок використання часто змінюється, а межі «автономності» відносно даного виду активів є розмитими. Через наявність такої проблеми завуальовується межа відокремлення майна суб'єктів підприємництва від майна власників, а згаданий принцип автономності не працює на повну. Аналогічна ситуація притаманна й розмежуванню зобов'язань. Не можуть бути зобов'язання юридичної особи погашені як особисті чи навпаки. Проте у практиці фізичних осіб-підприємців борги за ведення підприємницької діяльності можуть оплачуватись з використанням особистих рахунків, відкритих не для ведення підприємницької діяльності. Отже, при таких обставинах порушуються головні постулати бухгалтерського обліку та фінансової звітності, які обумовили мету

дослідження. Питання принципів бухгалтерського обліку вивчаються науковцями, зокрема О. Височан [1], С. Голов, Н. Головай, О. Гончаренко, Т. Кучеренко [2], В. Яцишин [4]. Проте в обліковій практиці виникають окремі питання, які потребують більш детального дослідження для того, щоб звітність суб'єктів економічної діяльності усіх форм власності була достовірною щодо матеріально-технічного забезпечення та дійсного фінансового стану. Саме аналіз та пошук шляхів врегулювання описаної проблеми є досить важливими для уникнення будь-якого конфлікту інтересів, формування прозорих показників у фінансовій світності та прийняття на її основі адекватних рішень.

Згідно с. 4 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» принцип автономності визначає порядок відображення у фінансовій звітності підприємства його активів та зобов'язань, котрі перебувають у власності цих юридичних осіб, окремо від особистого майна його власників. Як базовий принцип автономності має зважати на інтереси та запити суб'єктів економіки з позиції чіткого поділу майна між окремими одиницями обліку: підприємницькою структурою та фізичною особою - власником. Власність на активи у засновників підприємницької справи є чітко ідентифікованим явищем та не може бути ототожнене між поняттями «особисте майно» і «майно у власному бізнесі». Відносно юридичних осіб реалізація даного принципу не викликає сумнівів, адже будь-які активи, що зараховуються на баланс з різних джерел надходження, відображаються на рахунках балансового обліку. Ті активи, на які не поширюється право власності (наприклад, лише право користування), відображають на позабалансових рахунках. Таким чином, через «автономність» забезпечується ця відокремленість та чітка підзвітність.

Уникнення помилок при складанні фінансової звітності щодо надмірного врахування майна чи занижених зобов'язань можливе за умови оформлення у бухгалтерському обліку операцій з використанням майна власника чи погашенням його заборгованості з позиції дотримання принципу автономності та належною юридичною роботою на підприємстві. Саме завдяки наявності цілої низки юридичних норм Господарського, Цивільного та Податкового кодексів принцип автономності не втрачає свого значення, а набирає юридичних ознак та конкретизує «майнові відносини та відносини за зобов'язаннями» [2, С. 111].

Якщо майно власника використовується у підприємницькій діяльності, то таке майно має бути оформлено належним чином. Якщо юридична особа залучає до господарської діяльності активи, зокрема основні засоби від власника, то це має бути посвідчено документом про передачу майна у користування на основі договору з нотаріальним посвідченням. Якщо суб'єктом діяльності є фізична особа-підприємець, яка застосовує особисте майно для ведення бізнесу, то в даному разі «межа власного» та «підприємницького» є опосередкованою та дуже тонкою. З позиції податкової звітності усі без виключення платники податків як юридичні, так і фізичні особи незалежно від застосованої ними системи оподаткування повинні надати Повідомлення про об'єкти оподаткування або об'єкти, пов'язані з оподаткуванням з допомогою яких здійснюється господарська діяльність (т. ф. 20-ОПП) [3]. При її поданні фіксується не лише місце знаходження нерухомості, рухомого майна та точок продажу (надання послуг), а й статус об'єктів обліку на правах власності, володіння чи розпорядження. Проте у повідомленні не міститься жодної інформації про додаткові не менш важливі, на нашу думку, параметри цього майна: у заставі, на гарантії, у поручительстві, передано в користування іншим особам, суборенді та інші випадки. Це вимагає вдосконалення роботи щодо шир-

шого інформування податкових органів про майно, яке залучається до господарського обігу.

Таким чином, принцип автономності лежить в основі фундаментальних суджень щодо фінансово-майнового стану підприємств. Уникнення помилок при складанні фінансової звітності щодо надмірного врахування майна чи його використання в особистих цілях, занижених зобов'язань, доходів можливе за умови оформлення у бухгалтерському обліку операцій з використанням майна власника чи погашенням його боргів з позиції дотримання принципу автономності та належною юридичною роботою на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. Височан О. Принцип автономності в обліку: межі застосування. Інноваційні технології та інтенсифікація розвитку національного виробництва : матеріали Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (Тернопіль, 16-17 жовтня 2014 р.) / Тернопільська державна сільськогосподарська дослідна станція. Тернопіль: Крок, 2014. С. 191-193. URL: http://econf.at.ua/_ld/0/1_20141016.pdf#page=191 (дата звернення 15.04.2023).
2. Кучеренко Т. Принцип превалювання сутності над формою у фінансовій звітності. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2010. №2. С. 103-113. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknteu_2010_2_10 (дата звернення 10.04.2023)
3. Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів: наказ Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. № 1588. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11#Text> (дата звернення 25.04.2023).
4. Яцишин, Н. З. Принципи бухгалтерського обліку. *Науковий вісник Ужгородського університету* : Серія: Економіка / редкол. В.П. Мікловда, М.І. Пітюлич, Н.М. Гапак та ін. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2011. Вип. 32. С. 274-280.

РОЗКРИТТЯ ПОТЕНЦІАЛУ: ЗРОСТАННЯ ТА РОЗВИТОК АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Іванова Н.А., к.е.н.

Уманський національний університет садівництва

Аудиторська професія відіграє важливу роль у підтримці цілісності фінансової звітності та зміцненні довіри інвесторів. З моменту здобуття Україною незалежності в 1991 році розвиток аудиторських послуг зазнав значних змін через низку факторів, таких як економічні реформи, зміни в законодавстві та прийняття міжнародних стандартів. Ці тенденції сформували аудиторське середовище в Україні та мали значний вплив на еволюцію професії та її здатність повністю задовольняти потреби бізнес-спільноти та зацікавлених сторін.

Зародження аудиту в Україні можна віднести до початку 1990-х років, періоду економічних реформ. Перехід від централізованого державного управління до ринкової економіки зумовив необхідність створення незалежних аудиторських послуг та надання достовірної фінансової звітності. Важливим кроком у розвитку аудиторської професії в Україні стало прийняття Закону «Про аудиторську діяльність» у 1993 році. Цей закон ознаменував початок створення системи аудиту, яка окреслює принципи, обов'язки та стандарти, яких повинні дотримуватися аудитори. Запровадження цього закону заклало